

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รายวิชา ส 22103 ประวัติศาสตร์ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

แผนการเรียนรู้ที่ 13 การวิเคราะห์การเสียกรุงศรีอยุธยาและการกอบกู้เอกราช

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 10 คาบ

เวลา 1 คาบ

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาเกิดจากเหตุปัจจัยหลายประการ ส่งผลให้กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่า ถึง 2 ครั้ง หากแต่สามารถกอบกู้เอกราชกลับคืนมาได้ด้วยความสามารถของบรรพบุรุษไทย

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์สาเหตุการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้
- 2) อธิบายขั้นตอนการกอบกู้เอกราชได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช
- 2) การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 และการกู้เอกราช

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 4) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อจากชั่วโมงก่อนหน้า)

วิธีสอนโดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

1. นักเรียนศึกษาข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมหลักฐาน (จากชั่วโมงที่แล้ว) แล้วนำมาตอบคำถามตามประเด็น และวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
2. นักเรียนนำหลักฐานที่รวบรวมมาตรวจสอบกับประเด็นปัญหาที่ครูกำหนดให้ จากนั้นช่วยกันค้นหาเหตุผลและความจริงจากหลักฐานและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - เนื้อความใน “คำให้การชาวกรุงเก่า” ที่ว่ามีคนทรยศช่วยทัพพม่าเข้ากรุงได้นั้น นักเรียนคิดว่าหลักฐานดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มลัดกันอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน จนสมาชิกทุกคนเข้าใจชัดเจน
5. ครูแจกใบงานที่ 2.7 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรอยุธยา และการกู้เอกราช ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ โดยนำข้อมูลจากการตีความหลักฐานมาพิจารณาประกอบ จากนั้นร่วมกันสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เป็นข้อเท็จจริงของกลุ่ม
6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - ยุทธวิธีของพระยาตากที่ว่า “ มือนี่เราจะเคี้ยวข้าว และทูปหม้อข้าว” มีผลอย่างไรต่อการกอบกู้เอกราช (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอใบงานที่ 2.7 หน้าชั้นเรียน
8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.7 ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจน
9. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
 - นักเรียนได้ข้อคิดอะไร จากเหตุการณ์เสียกรุงศรีอยุธยาทั้งสองครั้ง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.7	ใบงานที่ 2.7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- 3) ใบงานที่ 2.7 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรอยุธยา และการกู้เอกราช

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ / อินเทอร์เน็ต

[illegible]

ใบงานที่ 2.7

การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรอยุธยา และการกู้เอกราช

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในตาราง โดยสังเขป

การเสียกรุงศรีอยุธยา	สาเหตุ	เหตุการณ์หลังเสียกรุง	การกอบกู้เอกราช
ครั้งที่ 1	1. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิและสมเด็จพระมหาธรรมราชาเจ้าเมืองพิษณุโลก 2. ไทยขาดกำลังใจ เนื่องจากสมเด็จพระมหาจักรพรรดิสวรรคตขณะบัญชาการศึกษา 3. พระยาจักรีซึ่งเป็นแม่ทัพไทยอาสาเป็นไส้ศึกให้แก่พม่า	1. พม่ากวาดต้อนชาวไทยไปเป็นเชลยจำนวนมาก รวมถึงสมเด็จพระมหาธรรมราชา ซึ่งได้ประหารและสวรรคตระหว่างทาง 2. พระเจ้าบุเรงนองแต่งตั้งพระมหาธรรมราชาขึ้นครองราชย์ เป็นกษัตริย์แห่งกรุงศรีฯ 3. พระมหาธรรมราชาขอพระนเรศวร จากพระเจ้าบุเรงนอง เพื่อให้กลับมามีตำแหน่งพระมหาอุปราชและให้ครองเมืองพิษณุโลก 4. พระเจ้านันทบุเรงนองออกอุบายกำจัด พระนเรศวร เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นภัยแก่พม่า	1. สมเด็จพระนเรศวรหลังทัภจิโนทกประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง 2. สมเด็จพระนเรศวรทรงพระแสงปืนยาวข้ามแม่น้ำสะโตงถูกสุกรรมาแม่ทัพพม่าผู้บัญชาการศึกษาเสียชีวิตบนคอช้าง 3. สมเด็จพระนเรศวรทรงชนะการทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชของพม่า โดยทรงพระแสงของ้าวฟันพระมหาอุปราชสิ้นพระชนม์บนคอช้าง
ครั้งที่ 2	1. ขนขึ้นปกครองบาดหมายกัน ทำให้การเมืองการปกครองอ่อนแอ และเสื่อมโทรมลง 2. กรุงศรีอยุธยาว่างเว้นจากการทำศึกใหญ่มานาน (หลังสิ้นรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวร) 3. อยุธยาขาดแคลนอาหาร ขาดกระสุนดินดำปืนใหญ่ กำลังไพร่พลเหนื่อยล้า และขาดขวัญกำลังใจ เนื่องจากกองทัพบกปิดล้อมกรุงศรีอยุธยาเป็นเวลานาน 4. พม่าส่งไส้ศึกเข้ามาสืบความลับในกองทัพของอยุธยา	1. พม่าเผาทำลายกรุงศรีอยุธยาและกวาดต้อนเชลยไปเป็นจำนวนมาก 2. พม่าเกิดสงครามกับจีนจึงต้องนำกำลังทัพใหญ่กลับไปยังแผ่นดินพม่า เหลือไว้เพียงแต่กองทัพอ่อนส่วนหนึ่ง ซึ่งมีสุกี้พระนายกองควบคุมอยู่ที่ค่ายโพธิ์สามต้น 3. เกิดพมุนคนไทยขึ้นหลายชุมนุม ผู้นำตามหัวเมืองต่างก็ตั้งตัวเป็นใหญ่	1. พระยาตากควบคุมกำลังคน ผ่าวงล้อมพม่าตั้งแต่ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ลี้ภัยทางหัวเมืองชายฝั่งตะวันออกและไปตั้งมั่นอยู่ที่เมืองจันทบุรี 2. พระยาตากควบคุมกำลังพล เพื่อกลับมาไล่กองทัพบกพม่าที่ค่ายโพธิ์สามต้น ฆ่าสุกี้พระนายกองเสียชีวิต จากนั้นได้ปราบชุมนุมคนไทย เพื่อรวบรวมคนไทยให้เป็นปึกแผ่น 3. พระยาตากสำรวจความเสียหายของกรุงศรีฯ และเห็นว่ายากแก่การบูรณะจึงตัดสินใจย้ายเมืองหลวงไปยังกรุงธนบุรี และปราบดาภิเษกขึ้นเป็น สมเด็จพระบรมราชาที่ 4

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแบ่งหน้าที่กัน อย่างเหมาะสม				ความร่วมมือ กันทำงาน				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน				รวม 20 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
9.																							
10.																							
11.																							
12.																							
13.																							
14.																							
15.																							
16.																							
17.																							
18.																							
19.																							
20.																							
21.																							
22.																							
23.																							
24.																							
25.																							
26.																							
27.																							
28.																							
29.																							
30.																							

ลงชื่อผู้ประเมิน
..... / /

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม	แบ่งงานตามความถนัดของสมาชิกทุกคนอย่างชัดเจนและเป็นธรรม	แบ่งงานให้สมาชิกทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน	แบ่งงานให้สมาชิกส่วนใหญ่ แต่มีบางคนไม่มีหน้าที่ชัดเจน	มีสมาชิกเพียงบางคนทำ โดยไม่มีการจัดแบ่งหน้าที่
2. ความร่วมมือกันทำงาน	สมาชิกทุกคนกระตือรือร้นร่วมมือทำงานอย่างเต็มที่จนสำเร็จตามเป้าหมาย	สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานจนสำเร็จ	สมาชิกบางคนขาดความกระตือรือร้น ต้องคอยกระตุ้นเตือน	สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมืองานไม่คืบหน้า
3. การแสดงความคิดเห็น	กล้าแสดงออก เสนอแนวคิดที่มีเหตุผลและสร้างสรรค์สม่ำเสมอ	แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มบ่อยครั้ง	แสดงความคิดเห็นบ้างเมื่อได้รับการสอบถาม	ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวคิดใดๆ
4. การรับฟังความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเคารพ และนำมาปรับปรุงงาน	รับฟังและยอมรับข้อเสนอแนะของเพื่อนร่วมกลุ่ม	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ไม่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	มีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่มและกลุ่มอื่นอย่างเต็มใจ	ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเมื่อเห็นว่างานยังไม่เสร็จ	ช่วยเหลือเพื่อนเฉพาะเมื่อได้รับการร้องขอ	ขาดความเอื้อเฟื้อไม่ช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่ม

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
18-20	4	ดีมาก
14-17	3	ดี
10-13	2	พอใช้ ผ่านเกณฑ์
ต่ำกว่า 10	1	ปรับปรุง ไม่ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนนตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป หรือระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชั้น ม.2/.....

คำชี้แจง ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการทำงาน			รวม 9 คะแนน	ระดับคุณภาพ
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ	ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	ผ่าน (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
1. มีวินัย	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบของห้องเรียนอย่างเคร่งครัด ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน ปฏิบัติกิจกรรม และส่งงานครบถ้วนตรงเวลาทุกครั้ง เป็นแบบอย่างที่ดี	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียน เข้าเรียน และร่วมกิจกรรมตรงเวลา ส่งงานตรงเวลา เป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนและส่งงานตรงเวลาเป็นบางครั้ง ต้องมีการกระตุ้นเตือน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ละเลยข้อตกลง เข้าเรียนสาย และไม่ส่งงานตามกำหนดแม้ได้รับการตักเตือน
2. ใฝ่เรียนรู้	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ชักถามข้อสงสัย ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายด้วยตนเอง และบันทึก/สรุปองค์ความรู้ได้ อย่างเป็นระบบสม่ำเสมอ	ตั้งใจเรียนและร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามที่ได้รับมอบหมาย มีการบันทึกสรุปความรู้ได้ดี	ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ครูกำหนด ไม่ค่อยซักถามหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ต้องคอยกระตุ้น	ไม่ตั้งใจเรียน ขาดสมาธิ ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และไม่แสวงหาความรู้ใด ๆ
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	เอาใจใส่และรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทุ่มเทอดทน แก้ปัญหาและอุปสรรคจนงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย	ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ มีความพยายามแก้ปัญหาในการทำงาน งานมีความถูกต้องเรียบร้อยดี	ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จสิ้นตามเวลา แต่ยังขาดความประณีต ต้องมีผู้คอยกำกับดูแลเป็นระยะ	ไม่ตั้งใจทำงาน ละทิ้งงานกลางคัน ทำงานไม่เสร็จตามเป้าหมาย และไม่พยายามแก้ไขปัญห

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
7 - 9	4	ดีเยี่ยม
5 - 6	3	ดี
3 - 4	2	ผ่าน
0 - 2	1	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนนตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป หรือระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

รายวิชา ส 22103 ประวัติศาสตร์ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 13 เรื่อง การวิเคราะห์การเสียกรุงศรีอยุธยาและการกอบกู้เอกราช

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวสังวาลย์ แสนแสง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายพิทักษ์ แผงอ่อน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศรีอุดม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....